ŨGUŨRIO NA NA GŨIKĨRĨRIO

Lesoni 5 ya Oktoba 31, 2026

"Ũyũ nĩguo ũguũrio wa Jesũ Kristũ, ũrĩa Ngai aamũguũrĩirie nĩguo onie ndungata ciake maũndũ marĩa makirĩĩ gwĩkĩka o ica ikuhĩ. Aamenyithanirie ũhoro ũcio na ũndũ wa gũtũma mũraika wake kũrĩ ndungata yake Johana, ũrĩa nake wacookire kumbũra ũhoro ũrĩa wothe oonire, naguo nĩ ũhoro wa kiugo kĩa Ngai na ũira wa Jesũ Kristũ." **(Kũguũrĩrio 1:1-2)**

Kũguũrĩrio 1:1-2 ĩkoragwo n mũhiano wa ũrĩa Ngai aguũragia ndũmĩrĩri Yake kũrĩ ithuuĩ kũhĩtũkĩra kũrĩ mũnabii:

Ngai akĩguũria ndũmĩrĩri kũrĩ Jĩsũ → **Jĩsũ akĩguũria ndũmĩrĩri kũrĩ mũraika** → **Mũraika akĩguũria ndũmĩrĩri kũrĩ mũnabii** → **Johana agĩkĩra ndũmĩrĩri thĩiniĩ wa mandĩko**

No ĩno tiyo tu njĩra ĩrĩa Ngai aneguũria We Mwene nayo kũrĩ anabii, ona kana ndũmĩrĩri theru ĩknonio kũhĩtũkĩra o. nĩtũgũthoma njĩra itiganĩte Ngai aneguũria We Mwene kũrĩ anabii na kũmaikĩrĩria.

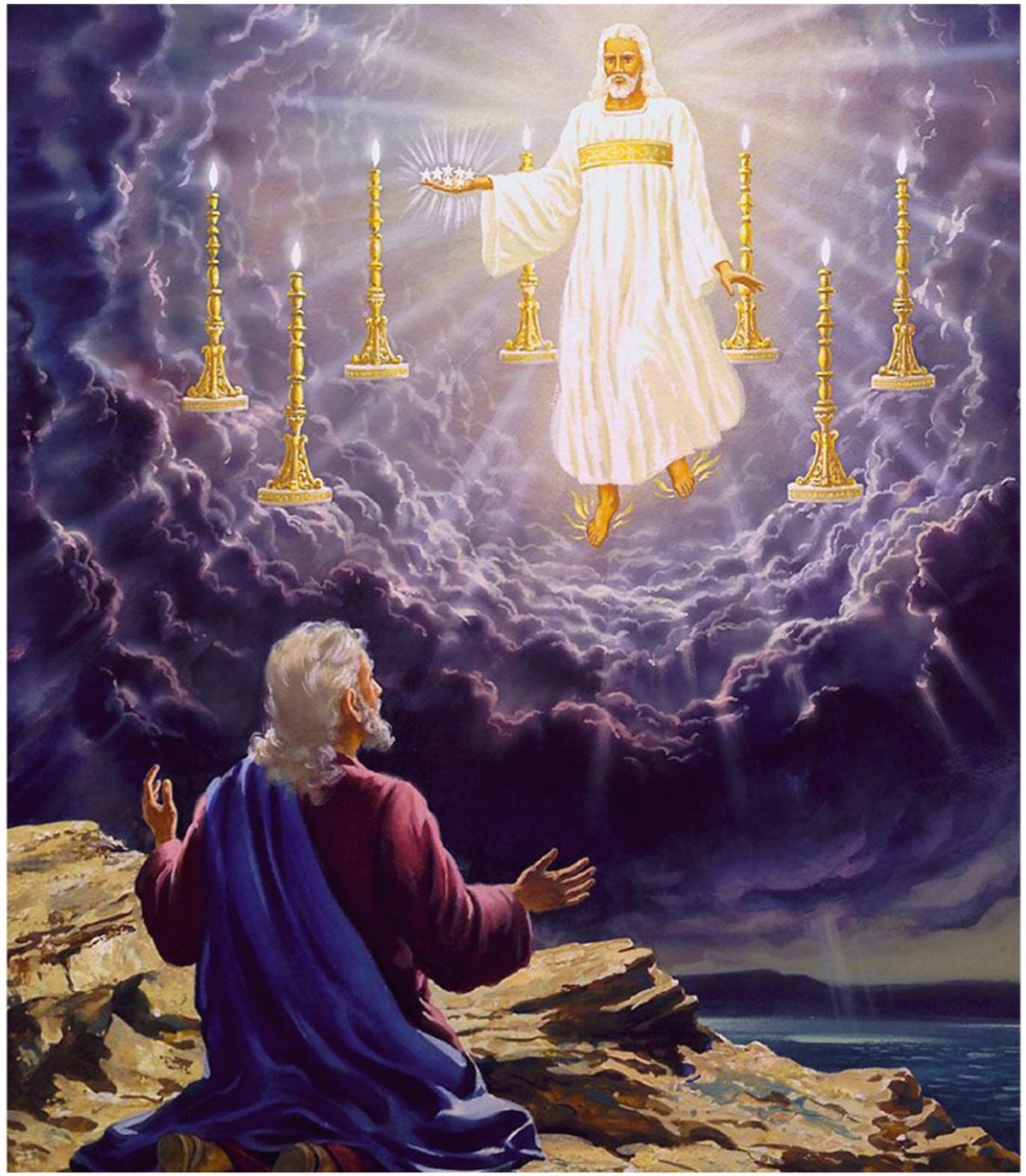
Kũguũrĩrio na gũikĩrĩrio:

- **ũguũrio wa mwanya na ũtarĩ wa mwanya**
- **Mĩthemba ya gũikĩrĩrio**

Mĩthemba ya ũtheremia:

- **Ndũmĩrĩri cia mĩario**
- **Ndũmĩrĩri nyandĩke**
- **Mĩthako, mĩhiano, ngerekano**

KŨGUUŨRĨRIO NA GŨIKĨRĨRIO

KŨGUŨRĨRIO KWA MWANYA NA GŨTARĨ KWA MWANYA

"Igũrũ riumbũraga riiri wa Mũrungu; namo matu mamemerekagia wĩra wa moko make. "
(Thaburi 19:1 NVI)

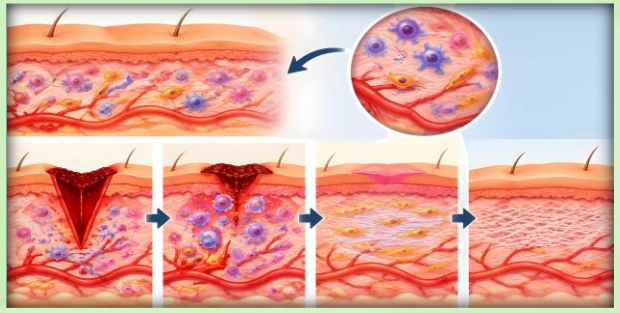
"Rĩrĩa mũnabii wa Jehova arĩ gatagatĩ-inĩ kanyu-rĩ, nĩĩ nĩndĩĩmwĩguũragĩria na cioneki, na ngamwarĩria na irooto"
(Ndari 12:6 NVI)

Paũlũ oigaga atĩ arĩa makanaga gũkorwo kuuo kwa Ngai "matire na mwĩgwatio," nĩ tondũũndũire (marĩa matũrigicĩirie) maguũragia "nĩmarĩkĩtie kuoneka o wega, [...] na nĩmo hinya wake wa tene na tene, o na ũngai wake" (Aro. 1:20; Thab. 19:1).

No tuone ũrĩa Ngai onete kũingĩra kwa wĩhia thĩinĩ wa hinya wa gũcokereria ũrĩa ekĩrire thĩinĩ wa arĩa me muoyo. Rĩrĩa twatihiio, mwĩrĩ wĩcokanagĩrĩria ũkahinga kĩronda na gũkũria werũ harĩa hoima hatihie. Na ũcokanĩrĩria ũcio ũkoragwo ũrĩ o ho o na mbere ya gũtiihipo gwĩkĩkĩte!

No ũndũire, kuuma o igũa-inĩ rĩa Adamu na Awa, onaguo wanakorwo na moimĩrĩra ma wĩhia (kwanangĩka, ithingithia, ...)

Nĩũndũ wa gĩtũmi gĩkĩ, Ngai nĩahũthĩrĩte njĩra cia ĩmwe kĩa ĩmwe kwĩmenyithania: ũguũrio wa mwanya kũhĩtũkĩra anabii na Jĩsũ Kristũ, ta ũrĩa Bibilia yandĩkĩtwo, arĩyo Kiugo kĩa Ngai (Ahib. 1:1-2).

MĨTHEMBA YA GŨIKĨRĨRIO

" Ũhoro wothe ũrĩa wandĩkĩtwo Maandĩko-inĩ wekĩrirwo thĩĩnĩ wa mũwandĩki nĩ Ngai, na nĩwagĩrĩire harĩ ũhoro wa kũrutana, na wa gũkaanania, na wa kũrũnga mahĩtia, o na wa kũrutana mĩikarĩre ya ũthingu, " (2 Timotheo 3:16 NVI)

Makiri maingĩ ma mĩaka, mawĩra ma Ngai na ndũmĩrĩri ciatheremagio na ndeto, o nnginya rĩrĩa Ngai aikĩrĩirie Musa andĩke aige kĩrĩirikana-inĩ ciiĩko na uuge mandĩko-inĩ.

Kuuma hau gũthiiĩ na mbere, ndũmĩrĩri iria Ngai endaga itũũrio ciandĩkagwo nĩ andũ marĩ "aikĩrĩrie", ta kuuga, gmatongoragio nĩ Roho Mũtheru (2 Pet 1:21). ũndũ ũrĩa ũtuaga Bibilia ibuku rĩa mwanya,rĩna ũiyũru wa ũguuũrio wa ũngai.

ũikĩrĩrio ũyũ warĩ na mĩthemba ĩhaana atĩa?

Kũhĩtũkĩra cioneki na iroto (Ndari 12:6)

Kũhĩtũkĩra mĩthĩire ya kĩ-o-mũthenya (1 Joh 1:3)

Kũhĩtũkĩra gũcaria kĩ-historia (Lk . 1:3)

Kũhĩtũkĩra ũgũcĩrĩrio wa ũngai (2P. 1:21)

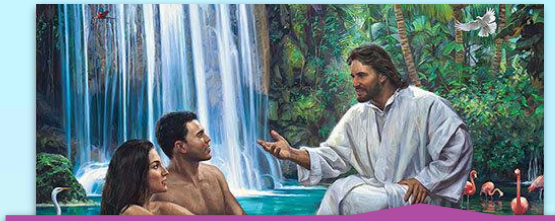

MĨTHEMBA YA ŨTHEREMIA

NDŨMĨRĨRI YA GŨKINYANĨRIO

" Mũthamaki akĩĩga Alawii hekarũ-inĩ ya Jehova marĩ na thaani iria ihũũrithanagio ikagamba, na inanda cia mũgeeto na cia kĩnũbi ta ũrĩa gwaathanĩtwo nĩ Daudi na Gadi mũndũ ũrĩa wonagĩra mũthamaki maũndũ, na Nathani ũrĩa mũnabii; ũndũ ũyũ waathanĩtwo nĩ Jehova na tũnua twa anabii ake."
(2 Maũndũ 29:25)

Ngai arĩirie andũ ĩmwe kwa ĩmwe maita mana:

Kũrĩ Adamu na Awa (Kĩam. 2:16-17)

Rĩrĩa aheanaga mathaani 10 (Gũco . 4:12)

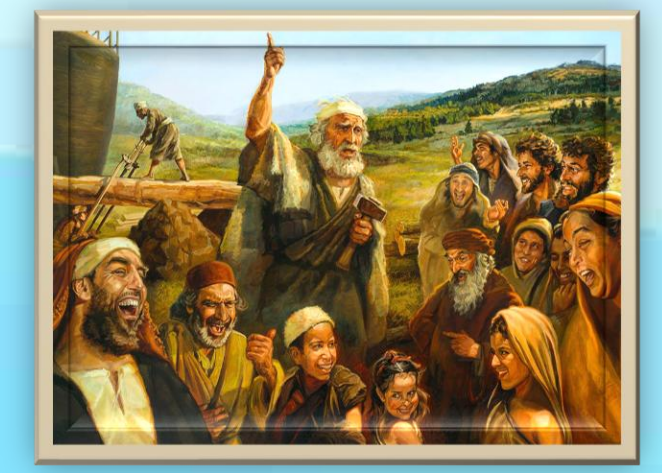

Rĩrĩa Jĩsũ abatithagio (Mt. 3:17)

Rĩrĩa agarũrĩtwo (Mark 9:7)

Mwena-inĩ wao, anabii na mĩario matambagia ciugo iria ineanĩtwo nĩ Ngai, weega makoiga: "MWATHANI Ngai ekuuga" (Atirĩ. 6:8). Ndũmĩrĩri ici—ta ũhoro-inĩ ũkonii Nuhu—ti ũhoro warĩ mũige thĩiniĩwa mandĩko.

Tũmenyaga tu ciugo cia anabii aingĩ kũhĩtũkĩra wandĩki wa arĩa angĩ, no oothe marĩ na hinya o ro ũmwe na acio angĩ matigire ndũmĩrĩri ciao thĩiniĩ wa mandĩko. Thĩiniĩ wao kwarĩ Nathani, Elija, Elisha, na Johana ũrĩa Mũbatithania.

NDŨMĨRĨRI YANDĨKE

"Ningĩ Jehova akĩĩra Musa atĩrĩ, "Andĩka ũndũ ũyũ ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo ũrĩ ũndũ wa gũtũũra ũririkanagwo' "
(Thaama 17:14a)

Nĩ itũũmi irĩkũ ciĩĩho ciatũmire Ngai atue gũtiga ndũmĩrĩri Ciake mandĩko-inĩ?

- **Kũririkana maũndũ mekĩku (Tham. 17:14)**
- **Gũtutaara (Koh. 12:10)**
- **Gũtwĩta twĩrire (Jer. 36:2-3)**
- **Gũtũhe mĩhiano tũmĩtũkie kana tũmĩrege (1 Akor. 10:11)**
- **Tũmenya marĩa mookĩte (Kũg. 1:19)**

Thĩinĩĩ wa Bibilia, anabii matambarũkagia ona nnginya mĩkĩre yao kĩ-mũndũ, oũndũ ũmwe na ya andũ arĩa angĩ. ĩkoragwo na marebeta, maũndũ mekĩkire kĩ-historia, na mahunjio mandĩke. Rĩngĩ na rĩngĩ nĩ-ĩ-koragwo tũcigo tũtoimanĩte na andĩki matarĩ a bibilia na rĩngĩ mĩrũgamo ya athamaki a nbdũrĩrĩ.

No nngĩ, nĩ na ũingĩrĩrĩku wa ikĩro cia gũikĩrĩrio thĩinĩĩ wa Bibilia. Kana nĩ wandĩki ũkonie mahunjio, maũndũ mekĩkĩre, kana morathi, moothe maikĩrĩirio nĩ Ngai na wĩhokeku-rĩ agatũtũmĩra ndũmĩrĩri Ciake mahinda-inĩ moothe (2 Tim. 3:16-17).

MĨTHAKO, MĨHIANO, NGEREKANO

"Nĩndarĩirie anabii, ngĩmahe cioneki nyingĩ, na ngĩheana ngerekano na tũnua twao" (Hosea 12:10)

MŨTHAKO

Kuongerera na maũndũ ma kĩ-historia, mĩario ya thimo, marebeta, kana mĩario, Bibilia nĩ ĩkoragwo na ndũmĩrĩri ironanio kũhĩtũkĩra mĩthako, mĩhiano, na ngerekano.

Ezekieli 4:1-8. Ngai oririe Ezekieli athondeke mũhiano wa Jerusalemu ũrũgamĩrĩre gũthiũrũrũkĩrio na kũgũũa kwa itũũra.

Hosea 1:2-9. Ngai aathire Hosea ahikie mũmaraya onanie wagi wa ũthingu wa Aisiraeli.

1 Atha 20:37-42. Mũnabii kũũria ũrĩa ũngĩ amũgũthe na agĩtuua atihĩtio mbara-inĩ agĩkũũma wĩhia wa Ahabu.

Jeremia 13:1-11. Watho-inĩ wa Ngai, Jeremia akĩrehe mũcibi na akĩũhitha. Thutha ũcio, Ngai akĩmwĩra aũcokere aũgĩre onana mũtugo wa Jerusalem.

MĨTHAKO, MĨHIANO, NGEREKANO

MĨHIANO

Thaama 25:8. athĩnjĩri, kĩgongona, na mĩkĩre ciarĩ mĩhiano ya gũtarĩria na ikinya gwa ikinya Mũbango wa ũkonokia.

Kũguũrĩrio 13:2. Danieli na Kũguũrĩrio nĩ ihũthĩrĩte mĩhiano (ta nyamũ, hĩĩa, ...) kuonania maũndũ meho kĩ-historia.

Johana 15:1. Jĩsũ ahũthĩrire mĩhiano gũtarĩria ũtungata /ũmĩceni wake, ta ũtheri, mũthabibũ, mũrĩithi ũrĩa mwega...

NGEREKANO

Isaia 5:1-7. Tanabii mahũthagĩra ngerekano magĩĩta andũ mecũranie igũrũ rĩa mũikarĩre wa wao wa kĩroho.

Mathayo 13:5. Jĩsũ nĩ ahũthĩrire ngerekano kwa ũingĩ akĩrutana ũũma wa kĩ-roho.

“Bibilia ĩkũnjũraga ũũma ĩna ũhũthũ na ũkinyanĩru wa kuoya mathĩna na nyoota cia ngoro ya mũndũ, iria cianagegia na kũroga/kũhũgũiya meciria marĩmĩre maingĩ na ma igũrũ mũno, o hĩndĩ ĩyo ĩgatũma arĩa enyihia na matethũkĩtie meciria maguũkĩrwo nĩ njĩra ya ũhonokio. [...] ũguo mũbango wa ũhonokionĩ ũigĩtwo wĩ mũhingũre kũrĩ ithuuĩ, nĩguo muoyo o wothe wonage makinya marĩa wagĩrĩirwo gũkinyũkia thĩiniĩ wa kũhera werekeire kwĩ Ngai na wĩtĩkio kũrĩ Mwathani witũ Jĩsũ Kristũ, nĩguo ũhonokio na njĩra ĩrĩa Ngai athĩrĩire. [...] o maita maingĩ [p. 108] marĩa acaragia thĩiniĩ wa Bibilia, noguo arikagĩra kũmenya atĩ nĩ kiugo kĩa Ngai ũrĩa ũrĩ muoyo, na mwĩcirĩrie wa mũndũ ũinamagĩrĩra mbere ya ũguũrio wa ũnene wa ũ-ngai.”

EGW (Steps to Christ, p. 107)

ŨTARĨRĨIA: RŨGUŨRIO NA GŨIKĨRĨRIO THĨINIĨ WA E. G. WHITE

Ellen White arĩ na ũikĩrĩrio wa ũngai. Mandĩko make, ũtũũro wake, na ũtungata wake ciarĩ cia mũnabii wa ma. Nĩ arĩ na ũikĩrĩrio ta ũrĩa wa anabii a Bibilia, o na gwatuĩka ndoimire oigĩte atĩ wandĩki make nĩ maiganaine na Mandĩko. Hĩndĩ ciothe onanagĩrĩria Bibilia arĩ yo hinya woothe na ũnene ũtangĩthira wa ũguũrio wa Ngai.

Nĩ ooĩ atĩ mũtaratara wa ũikĩrĩrio ũkuruhanagia mĩaranĩrĩrio gatagatĩ ka ũ-ngai na ũ-mũndũ. Ngai atambagia ndũmĩrĩri Yake, no nake mũnabii akanĩrĩra ũtaari ũcio wa ũngai akĩhũthĩra ciugo ciake. Nĩ ataũkagwo atĩ ũikĩrĩria wa ũngai meciria-inĩ ma mũndũ ta ngwatanĩro gatagatĩ-inĩ ka ũguũrio wa ũngai na mũtũrĩre wa mũndũ.

Orotire atĩ ti maũndũ mothe ma mũtũrĩre wa mũndũ na ũtaambia ũrĩa anheanaga warĩ wa gũikĩrĩrio. Nĩ wega mũno kũiga ũndũ ũcio wa mwanya meciria-inĩ rĩrĩa ũrathoma kana ũreheana mandĩko-inĩ na mĩikarĩe-inĩ yake, na mũno makĩria thĩiniĩ wa marũwa na mabuku ma mũthenya o mũthenya.

